Należność pocztowa uiszczona ryczałtem. CENA GR. 50.

Nr. 1. Marzec — 1926 r. Rok I.

BIULETYN
CENTRALNEJ ORGANIZACJI
Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych.

Adres Redakcji i Administracji — Warszawa, Sienna 16. Tel. 7-10.

OD REDAKCJI.

Przystępujemy do wydawania pisma Centralnej Organizacji z wiarą i liczymy na to, że spotkamy się ze zrozumieniem i należytem poparciem ze strony szerokich rzesz pracowników umysłowych, zorganizowanych w związkach, gdyż zdajemy sobie sprawę z tego, że wydawanie organu własnego w obecnej chwili jest koniecznością. Organ własny jest czynnikiem niezbędnym w życiu każdego Związku, a cóż dopiero w życiu Centralnej Organizacji Związków.

W myśl celów i zadań zawartych w statutach poszczególnych związków, jak i w statucie Centralnej Organizacji, dążyć będziemy do zdobycia dla warstwy pracowników umysłowych odpowiednich warunków bytu, ustawodawstwa ochronnego i ubezpieczeń społecznych. Będziemy się starali jak najdokładniej odzwierciadlać życie Centralnej Organizacji, jak również związków w niej zrzeszonych na terenie całego Kraju. Ponadto pragniemy być głosem budzącym z uśpienia zgnuśniałych, którzy jeszcze stronią od organizacyj zawodowych i tem samem utrudniają rzeszom zorganizowanym szybkie zrealizowanie wysuwanych postulatów. Pragniemy torować drogę do wyzwolenia społecznego warstwy pracowników umysłowych, jako części klasy pracującej, nawołując ogół pracowniczy do walki o przynależne mu prawa.

W okresie kształtowania się ustawodawstwa ochronnego i ubezpieczeń społecznych w Państwie Polskiem działalność wszystkich związków zawodowych winna być skoordynowana, by tem skuteczniej mogła doprowadzić do urzeczywistnienia wytkniętych celów. Musimy dać na zewnątrz wyraz tej harmonji, którą osiągnęliśmy wewnątrz naszej organizacji.

Z wiarą w lepszą przyszłość warstwy pracowników umysłowych, oddajemy w Wasze ręce, Koledzy, pierwszy numer pisma, którego los od Was zależeć będzie. Jeżeli organ własny poprzecie i zapewnicie mu byt, zyskacie w nim szczerego sprzymierzeńca, nie tylko w walce, która toczy się na szerszym terenie, ale również w walce codziennej o byt i lepszą przyszłość.

NASZE DROGI.

Okres powojenny wysunął, śród licznych zagadnień społecznych, na jedno z czołowych miejsc sprawę stanowiska społecznego warstw pracujących. W naszych czasach odbywa się wielki proces ustalania się naszych stosunków, w którychby świat pracy miał zapewnione dla siebie należyte stanowisko, odpowiedniej roli—jaką w życiu ludzkości odgrywa.

Stopniowo zachodzą przemiany, które ugruntowują prawa warstw pracujących do decydowania o losach państw i społeczeństw. które one przedewszystkiem tworzą, które oddają władzę w ręce tych warstw. Nieodwołalnie, choć stopniowo, realizuje się prawo ochrony pracy, fizycznej czy umysłowej, tego, co warstwy te wnoszą w życie i co jest tego życia najdostojniejszą wartością, dotąd poniewieraną, ohydzoną, gwałconą. Cóż dzisiaj może wstrzymać te przeobrażenia? jaka wola ośmieliłaby się im na serjo przeciwstawić?

I oto moment ten wysuwa przed bezpośrednio zainteresowanemi szereg zagadnień, które muszą

wynikać z poczucia godności osobistej i poczucia odpowiedzialności. Nowy, w czasach powojennych, a tak już rozrosły ruch zawodowy pracowników umysłowych, jako reprezentacja ich interesów, wymaga szeregu konsekwencyj i do tych konsekwencyj musi nawoływać.

Pierwszą konsekwencją musi być wzmocnienie ideologji społecznej świata pracującego. Jak wiele pod tym względem, a szczególniej śród inteligencji pracującej jest do zrobienia. Jak małe jest zrozumienie świadome tych procesów społecznych, których przedmiotem jest pracownik umysłowy.

Jak często ten i ów z urzędników, handlowców, nauczycieli ze zgiętym niewolniczo karkiem popychany jest przez los i ludzi, ile w tem braku zrozumienia swej roli społecznej, a nawet swych praw. Budzenie tej świadomości i godności pracy śród szerokich sfer jest pierwszym obowiązkiem ruchu zawodowego i organizacyj zawodowych.

Może boleśniejszem jeszcze, ze względu na tkwiące w tem głębokie, a fatalne nieporozumienie, jest niedocenianie przez samych pracujących ruchu, który na ich korzyść bezpośrednio. albo pośrednio działa, który niejednokrotnie musi zdobywać pozycje dla nich — wbrew nim. Ile takich można przytoczyć faktów?

Dalszą dziedziną, pełną fałszywych również dźwięków, jest niejednokrotnie stosunek mas pracujących, a już szczególnie pracowników umysłowych, do ogólnych zagadnień polityki państwowej, szczególnie gospodarczej. Obecny moment, który przeżywamy, nasuwa dużo takich rewleksyj. Na innem miejscu w tem piśmie zajmujemy się kryzysem gospodarczym, jaki przeżywa państwo nasze i sfery pracujące. Kryzys ten, z obywatelską ofiarnością znoszą szerokie masy, gnębione i trzebione. Jednak jak często niedoceniane są wszystkie jego istotne przyczyny, których częściowym symbolem jest „rozłożenie" 460 miljonów podatków zaległych przez sfery posiadające, na szerokie masy nieposiadające. Winna się zrodzić głęboka świadomość, że kryzys nie może godzić w prawa i stanowisko mas pracujących i nie może być wyzyskiwany dla zniesienia, ani ograniczenia w żadnej mierze zdobyczy socjalnych tych warstw, a przedewszystkiem, najbardziej kolącego w oczy wszystkich uzdrowicieli naszych stosunków, zapoczątkowanego ustawodawstwa ochrony pracy.

Ustalenie zasad śród szerokich warstw pracującej inteligencji, wytworzenie nowej ideologji pracy, wzniosłej i zaszczytnej, zrozumienie głębokich zadań społecznych i ogólno - państwowych, jakie leżą przed sferami pracującemi, a w szczególności przed pracującą inteligencją, może być dopiero podstawą tego, co jest warunkiem zwycięstwa słusznej sprawy — stworzenia solidarnego i zjednoczonego obozu pracującego, silnych i zwartych organizacyj zawodowych. Moment stworzenia takich silnych zjednoczeń będzie też momentem pełnego triumfu rozkwitającego dziś prądu społecznego.

H. Raabe.

WALKA O INTERESY SPOŻYWCÓW.

Obecny Rząd koalicyjny zapowiedział już w chwili swego powstania cały szereg ustaw, mających na celu ochronę ludności przed drożyzną i lichwą żywnościową oraz zapewnienie krajowi dostatecznej ilości żywności. Ustawa o zapewnieniu podaży artykułów pierwszej potrzeby po wysłuchaniu opinji Rady Spożywców uchwalona przez Sejm i Senat, naogół zgodnie z tą opinją udziela Rządowi pełnomocnictw co do naznaczania cen na artykuły pierwszej potrzeby, jak chleb, mąka, przetwory zbożowe, mięso, tłuszcze oraz ubranie i obuwie, będące przedmiotem masowego użytku, co do zakazu wywozu zbóż, bydła i t. p.

Ustawa wspomniana uzyskała w obu Izbach ustawodawczych znaczną większość, skoro jednak doszło do wykonania jej, te same ugrupowania, które głosowały za ustawą, rozpoczęły jaknajenergiczniejsze wysiłki, by do tego nie dopuścić.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przygotowało projekty rozporządzeń Rady Ministrów, ale już na posiedzeniu Rady Spożywców przedstawiciel Magistratu m. Warszawy poseł **Ilski** wraz z kilku adherentami sprzeciwiał się zakazowi wywozu zbóż chlebowych, a później na Komitecie Ekonomicznym Ministrów i na Radzie Ministrów. Ministrowie **Kiernik** i **Osiecki,** wiceministrowie **Studziński** i **Murawski** rozpoczęli przy pomocy różnych prawnych wątpliwości, jak umowa polsko - gdańska z r. 1920, ustawa skarbowa z r 1925, akcję, zdążającą do unie-możliwienia zakazu wywozu nawet pszenicy, co do której nawet oficjalne cyfry niezbicie stwierdzają, że już jej wywieziono daleko więcej, niż statystycznie ustalono, że wywieźć można. Mimo kategorycznego żądania Ministerstwa Spraw Wojskowych, by zabronić wywozu owsa, gdyż pozostała jeszcze w kraju ilość nie wystarczy na przeżywienia koni wojskowych, i ten wniosek przepadł w Radzie Ministrów.

Powtarza się więc sytuacja z poprzedniego roku gospodarczego 1924 — 1925, gdy z powodu nadmiernego wywozu zboża po niskich cenach trzeba było na wiosnę 1925 r. sprowadzić wielkie ilości mąki i zboża, co fatalnie odbiło się na naszym bilansie handlowym i płatniczym i w znacznej mierze przyczyniło się do zdewaluowania złotego.

Wszelkie przestrogi i argumenty, przedstawione na Radzie Spożywców przez przedstawicieli związków zawodowych, spółdzielni spożywców, przedstawicieli miast, oraz naszej organizacji pracowników umysłowych, rozbijają się jak dotąd — o zapał eksportowy zainteresowanych w spekulacji zbożowej sfer gospodarczych.

Nie pomaga nawet fakt, że „kooprolna“ organizacja obszarniczo - handlowa, mimo objęcia znacznej części eksportu zbożowego i dostaw wojskowych, nie mogła spłacić długów zagranicznych i w czasie katastrofalnego kryzysu, gdy wszystko się redukuje, **uzyskała od rządu gwarancję w wysokości miljona funtów szterlingów, a wobec tego, że nie dotrzymała 250,000 funtów, Rząd musi tę sumę zapłacić.**

Rozporządzenie o upoważnieniu zarządów miast i miejscowości fabrycznych do naznaczania cen na artykuły pierwszej potrzeby przy pomocy komisyj obywatelskich zwalczają solidarnie: kupcy ,piekarze, młynarze, rzemieślnicy; a na odbytej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych ankiecie, przedstawiciel „Lewiatana“ poseł **Chełmoński,** jakkolwiek wraz z Klubem Zw. Lud. Narod. głosował za ustawą, zwalczał projekt rozporządzenia. Za koniecznością naznaczania cen maksymalnych oświadczyli się z całą energją przedstawiciele spożywców oraz reprezentanci rolnictwa, którzy wykazywali, że między cenami surowców żywnościowych a artykułami spożywczemi istnieje nadmierna rozpiętość.

Sprawa znów w łonie samego Rządu na Komitecie Ekonomicznym i Radzie Ministrów jest przedmiotem walki między ministrami reprezentującymi różne stronnictwa i ugrupowania Wysiłki Ministra Pracy i Spraw Wewnętrznych, zmierzające do ochrony szerokich warstw ludności miejskiej i wiejskiej rozbijają się dotąd o upór t. zw. sfer gospodarczych, widzących tylko doraźne zyski dla siebie, a nie dostrzegających w owym krótkowzrocznym egoizmie potrzeb Państwa i ogółu ludności.

T. Hartleb.

S. DABULEWICZ.

UBEZPIECZENIE EMERYTALNE.

Pracodawca eksploatuje pracownika tylko do tej chwili, dopóki ten ma dostateczną ilość sił żywotnych i energji, natomiast, gdy pracownik zaczyna tracić zdrowie i starzeje się, przy pierwszej nadarzającej się okazji, chętnie go się pozbywa i zastępuje siłą młodą, gdyż ta lepiej się „kalkuluje“. W ten sposób pracownik, który sterał swe młode siły dla firmy czy instytucji, w której przez szereg lat pracował, spełniając swe obowiązki sumiennie i uczciwie, zostaje na stare lata pozbawiony kawałka chleba i powoli stacza się na dno nędzy społecznej. To samo dzieje się z najbliższą rodziną pracownika, na wypadek jego śmierci lub niezdolności do pracy, spowodowanej kalectwem, przewlekłą chorobą i t. p. Żona i dzieci małoletnie zostają wówczas dosłownie na bruku i zmuszone są niejednokrotnie korzystać z publicznej jałmużny.

Niepewność jutra — to straszna zmora, która gnębi pracownika i odbiera mu spokój i równowagę ducha. Troska o los własny i najbliższej rodziny w razie jakiegoś nieszczęśliwego wypadku, uniemożliwiającego dalsze zarobkowanie, stale dręczy pracownika. Widmo głodu i nędzy staje ciągle przed nim i nie pozwala pracować normalnie.

Każda praca, czy to umysłowa, czy fizyczna może stać się dla pracownika przyjemnością, albo ciężarem nie do zniesienia, zależnie od tego w jakich warunkach się odbywa. I tak: jeżeli dzień pracy jest ustawowo uregulowany, gdy wynagrodzenie za pracę jest godziwe i wystarcza na zaspokojenie najelementarniejszych potrzeb pracownika, wreszcie gdy praca jest należycie chroniona ustawami i gdy istnieją ubezpieczenia społeczne, zabezpieczające pracownika od każdego wypadku losowego — wówczas praca staje się przyjemnością i daje pracownikowi wielkie zadowolenie. Inaczej się rzecz przedstawia, jeżeli wszystkich wyżej wymienionych warunków brak, wtedy praca jest niewolniczem wykonywaniem pewnych funkcyj, nie daje pracownikowi moralnego zadowolenia i staje się wielkim ciężarem.

Artykuł 102. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, uchwalonej w dniu 17 marca 1921 r. głosi, że „praca, jako główna podstawa bogactwa Rzeczypospolitej, pozostawać ma pod szczególną ochroną państwa“ i ze „każdy obywatel ma prawo do opieki państwa nad jego pracą, a w razie braku pracy, choroby, nieszczęśliwego wypadku i niedołęstwa — do ubezpieczenia społecznego, które ustali osobna ustawa“. Niestety od daty uchwalenia przez Sejm Ustawodawczy Konstytucji upłynęło lat 5, a do dnia dzisiejszego nie mamy tej ustawy, która przewidziana jest wyżej przytoczonym artykułem. Ani kolejno następujące po sobie Rządy, ani też poszczególne stronnictwa w Sejmie nie miały dosyć czasu, ani chęci, by zająć się sprawą ubezpieczenia na starość, na wypadek śmierci i na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu. Stało się to, może, dlatego, że większość obecnego Sejmu jest zasadniczo wrogo usposobiona dla sprawy ubezpieczeń społecznych, o czem związki zawodowe pracowników umysłowych miały okazję przekonać się chociażby podczas dwuletniej walki, jaką prowadziły o ubezpieczenie pracowników umysłowych od bezrobocia. Rozszerzeniu ubezpieczeń społecznych sprzeciwiają się zarówno partje włościańskie wszelkich kierunków i odcieni, które w obecnym Sejmie stanowią ogromną siłę, jak również partje prawicowe, reprezentujące interesy tak. zw. „Lewiatana“, no i, naturalnie, wielkich agrarjuszy.

W tych warunkach inicjatywę w sprawie wniesienia pod obrady Sejmu ustawy o ubezpieczeniu emerytalnem musiały wziąć na siebie organizacje zawodowe. Sprawą tą zajął się Pierwszy Ogólno Krajowy Zjazd Delegatów Pracowników Umysłowych, który odbył się w Warszawie w dn. 1 i 2 listopada 1924 r. Zjazd ten uchwalił rezolucję domagającą się niezwłocznego opracowania przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej projektu **jednolitej ustawy o ubezpieczeniu emerytalnem** dla pracowników umysłowych na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej przychyliło się do opracowania projektu ustawy. Już w maju r. ub. ukazał się z druku projek **„Ustawy o Ubezpieczeniu Pracowników Umysłowych“**, zawierający 156 artykułów i uzupełniony, bardzo starannie opracowanem, obszernem **uzasadnieniem.** Projekt ten został rozesłany do zaopinjowania organizacjom zawodowym pracowników i pracodawców i wywołał żywe zainteresowanie wśród

tych sfer. Związki Zawodowe Pracowników Umysłowych przyjęły naogół projekt ustawy przychylnie i uznały go za zadawalniający i w dostatecznej mierze zabezpieczający interesy pracownicze. Inaczej się sprawa przedstawiała na terenie organizacyj zawodowych pracodawców. Ukazanie się projektu ustawy w obozie tym wywołało ogromne wzburzenie i spotkało się ze stanowczym sprzeciwem. Pan poseł Andrzej Wierzbicki, przywódca „Lewiatana", przy każdej okazji, czy to podczas swoich wystąpień w Sejmie, czy też na posiedzeniach Rady Przemysłowo - Handlowej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu od roku zwalcza zawzięcie projekt ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, operując demagogicznemi argumentami które nie wytrzymują krytyki i niezawsze są zgodne z prawdą. Jednem z takich wystąpień przeciwko projektowi omawianej ustawy było przemówienie p. posła Wierzbickiego wygłoszone na posiedzeniu Narady Gospodarczej zwołanej przez b. Premjera W. Grabskiego w dniu 2 października r. ub. Ustęp tego przemówienia dotyczący ustawy emerytalnej, był przesiąknięty sarkazmem i ironją pod adresem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, z powodu zajęcia się przez Ministerstwo sprawą ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych. Oto są słowa p. Wierzbickiego:

> „Ministerstwo Pracy, jak gdyby żyło na księżycu, przygotowuje wielką ustawę o ubezpiezceniu pracowników umysłowych. Ustawa ta obejmować ma ubezpieczenie od chorób (?) nieszczęśliwych wypadków, od bezrobocia i ubezpieczenia na starość, tylko nie daje sposobu na znalezienie w tych warunkach pracy".

Drażni p. Wierzbickiego to, że Ministerstwo Pracy spełnia swoje zadanie i że „Lewiatan" w tym samym czasie nie jest w stanie uruchomić warsztatów pracy. Wszak dostarczenie pracy nie jest wyłącznem zadaniem Rządu. Społeczeństwo oczekuje spełnienia tego zadania właśnie od sfer t. zw. „gospodarczych", których rola w społeczeństwie polegać winna w obecnej dobie na organizowaniu produkcji. Kapitaliści, którzy nie potrafią już organizować warsztatów pracy, stają się czynnikiem bezużytecznym w społeczeństwie i powinni zejść z widowni dziejowej i dopuścić do uspołecznienia środków produkcji, tem bardziej że od chwili powstania Państwa Polskiego egzystencja polskiego przemysłu opierała się, prawie że wyłącznie, na kredytach i subsydjach rządowych, a gdy tych środków zabrakło, to się okazało, że o własnych siłach przemysł istnieć nie może, pomimo tak znacznych wieloletnich nakładów.

W dalszym ciągu swego przemówienia p W. mówi:

> „Ministerstwo Pracy zajmuje się wypracowaniem coraz to nowych ozdób (?) w naszem ustawodawstwie socjalnem — pracuje dla Ligi Narodów i dba przedewszystkiem o dobry stopień klasyfikacji Ligi. Ale prócz Ligi Narodów jest przecież jeszcze Polska i polska produkcja".

I polska klasa pracująca, rówież, Panie Pośle, o interesach której świadomie Pan zapomina. Właśnie dlatego, że przedstawiciele produkcji lekceważą interesy zarówno pracowników fizycznych jak i umysłowych, a byt swój opierają na wyzysku klasy pracującej, powołane jest Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, którego zadaniem jest troszczyć się o to, by ta warstwa zgodnie z Konstytucją była należycie ustawowo chroniona. To, co w pojęciu p. Wierzbickiego jest pracą dla Ligi Narodów i co przedstawiciel interesów „Lewiatana" nazywa pogardliwie „ozdóbkami", dla sfer pracujących jest warunkiem nieodzownym bytu, jest tem, czem powietrze dla organizmu ludzkiego. I radzimy Panu Posłowi by „zeszedł z księżyca" na grunt rzeczywistości. Wbrew twierdzeniom przedstawicieli sfer gospodarczych, którzy dopatrują się głównych przyczyn obecnego kryzysu w „nadmiernie rozbudowanem" i „wybujałem" ustawodawstwie ochronnem i w ubezpieczeniach społecznych, zarówno pracownicy umysłowi jak i robotnicy zorganizowani w związkach zawodowych uznają obowiązujące dotychczas ustawodawstwo socjalne za niewystarczające i będę stale i zawzięcie walczyć o rozszerzenie tego ustawodawstwa.

A już szczytem cynizmu przywódcy „Lewiatana" jest samo zakończenie mowy, które zawiera ni mniej ni więcej tylko taki zwrot:

> „Nie mamy innego wyjścia jak doprowadzenie czasu pracy i świadczeń socjalnych do norm europejskich i z najwyższą usilnością prosimy Pana Ministra, ażeby powołał organ do zbadania tego zagadnienia z punktu widzenia produkcji" (naturalnie).

Przecieramy oczy i nie wierzymy. Czy to przypadkiem nie my, właśnie, domagamy się stale doprowadzenia ustawodawstwa ochronnego i ubezpieczeń społecznych do poziomu zachodnio-europejskiego. Ale p. W. miał odwagę wygłosić takie zdanie, gdyż był przekonany, że audytorjum, które go słuchało naogół słabo orjentowało się w rozwoju ustawodawstwa społecznego w Zachodniej Europie. Stałym konikiem p. Wierzbickiego jest ustawa o czasie pracy. 46-godzinny tydzień pracy nie pozwala spać spokojnie sferom gospodarczym w Polsce. Jeżeli Związek Polskiego Handlu, Przemysłu, Finansów i Górnictwa tak szczegółowo zbadał sprawę ustawodawstwa o czasie pracy nie tylko w Europie, ale również w innych częściach świata, dlaczego nie zadał sobie tyle trudu ,by zaznajomić się z całokształtem ustawodawstwa ochronnego i ubezpieczeń społecznych w Zachodniej Europie, a przekonałby się wówczas, że obowiązują tam ustawy, których niestety do dnia dzisiejszego polska klasa pracująca nie posiada, że wymienimy tylko ustawy o umowach zbiorowych, o likwidowaniu zatargów zbiorowych, o radach zakładowych, no i wreszcie tę wielką zasadniczą ustawę, która jest tematem niniejszego artykułu — o ubezpieczeniu emerytalnem. O tej sielance z przed wielkiej wojny europejskiej, kiedy na terenie ziem b. zaboru rosyjskiego nie było żadnych ustaw ochronnych i ubezpieczeń i kiedy można było wyzysk posuwać do ostatecznych granic, kapitaliści muszą raz na zawsze zapomnieć. Czasy te minęły bezpowrotnie. Może z punktu widzenia interesów przemysłowców były to złote czasy, gdy do tłumienia strajków można było wzywać policję i wojsko, kiedy czas pracy nie był ograniczony i przestrzegany, i nie było ubezpieczenia na wypadek choroby. Z pracowniczego punktu widzenia było to wielkie bezprawie. I nic nie pomoże powoływanie się na to, że nadmiernie rozbudowane ustawodawstwo społeczne w Polsce odstrasza kapitały zagraniczne. **Kapitał zagraniczny może przyjść i pracować w Polsce ale musi się zgodzić z tym faktem, że polska klasa pracująca nic nie ustąpi z dotychczasowych zdobyczy socjalnych i że będzie**

stale zabiegać o doprowadzenie ustawodawstwa społecznego do poziomu zachodnio - europejskiego. Polska nie jest kolonją i nie stanie się oazą wyzysku dla żerującego po całym świecie kapitału międzynarodowego szukającego łatwych konjunktur.

A teraz pragniemy przyjrzeć się jak rozwija się sprawa ubezpieczeń na wypadek starości, niezdolności do pracy i rodzin na wypadek śmierci w Europie Zachodniej, by dostarczyć czytelnikom konkretnych dowodów, że pod względem ubezpieczeń społecznych, wbrew twierdzeniom obrońców interesów pracodawców, Polska wcale nie jest państwem uprzywilejowanem i nie może być uważana za „szczęśliwą oazę" przeciwnie pod tym względem klasa pracująca w Polsce żyje i pracuje w znacznie gorszych warunkach niż w krajach zachodnio-europejskich.

d. c. n.

USTAWODAWSTWO PRACY.

USTAWA O PRACOWNIKACH UMYSŁOWYCH (T. ZW. O NAJMIE OFICJALISTÓW).

Opracowany przed kilkoma laty projekt tej ustawy przez dłuższy czas nie był przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej skierowany na drogę, któraby doprowadziła do wniesienia go pod obrady Sejmu, mimo, że organizacje pracownicze w swoim czasie nadesłały swoje co do tego projektu opinje i niejednokrotnie interwenjowały u ministrów o przyśpieszenie tej ustawy.

Dopiero w ostatnich czasach Ministerstwo zajęło się znów wzmiankowanym projektem, który wreszcie stał się przedmiotem obrad konferencji międzyministerjalnej. Jak nam wiadomo, mimo to że projekt ustawy omawiany był na szeregu konferencyj, poglądy przedstawicieli poszczególnych ministerstw na niektóre zasadnicze postanowienia nie zostały uzgodnione, co spowodowało zwłokę we wniesieniu projektu na Radę Ministrów.

Jednakże sfery pracownicze, pomne zapowiedzi zawartej w expose p. Ministra Ziemięckiego, iż dołoży wszelkich starań do przeprowadzenia omawianej ustawy, z niecierpliwością oczekują, aby projekt ustawy o pracownikach umysłowych, który dla szerokich rzesz pracowniczych, pozbawionych w obecnej chwili należytej ochrony prawnej, posiada pierwszorzędne znaczenie, został wreszcie po tylu latach zwłoki przedłożony ciałom ustawodawczym.

Z chwilą przeprowadzenia wzmiankowanej ustawy, zostanie położony kres chaotycznym stosunkom, panującym w dziedzinie najmu pracy pracowników umysłowych i uniemożliwiony będzie wyzysk uprawiany obecnie na szeroką skalę przez pracobiorców na tych pracownikach.

PROJEKT USTWY O UBEZPIECZENIU PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Zwróciliśmy się do Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie pracy o udzielenie informacyj co do projektu ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Pan Dyrektor Jurkiewicz zakomunikował nam uprzejmie co następuje:

Prace nad poczynieniem zmian w projekcie ustawy na podstawie materjału dostarczonego przez Konferencję odbytą w dn. 17, 18 i 19 września r. ub. zostały ukończone. Zmieniony projekt został już przesłany do poszczególnych ministerstw i w dniu 26 marca r. b. projekt wejdzie na konferencję międzyministerjalną. Jest to termin może zbyt oddalony, jednakże tłumaczy się to tem, że materjał do rozpatrzenia jest dość obszerny i poszczególne ministerstwa muszą mieć czas do rozejrzenia się w zmienionym projekcie. Zmiany zostały dokonane głównie w trzech kierunkach, a mianowicie: 1) Ministerstwo Pracy uwzględniło naogół, aczkolwiek z pewnemi zmianami, stanowisko Centralnej Organizacji w sprawie stosunku Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych do instytucji Kas Chorych. 2) Postulat Centralnej Organizacji dotyczący ubezpieczenia starców, którzy w dniu wejścia ustawy w życie będą mieli ukończonych lat sześćdziesiąt i na podstawie pierwszego projektu mieli być pominięci, został uwzględniony. 3) Wreszcie co się tyczy organizacji wewnętrznej, to ostatecznie utrzymała się koncepcja autonomicznych zakładów terytorjalnych, których będzie na terenie całego Państwa od czterech do pięciu. opartych na wspólnem ryzyku ze związkiem tych zakładów w Warszawie; związek ten będzie centralą wyrównawczą.

BEZROBOCIE.

AKCJA DORAŹNEJ POMOCY.

Akcja doraźnej pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych jest prowadzona w 25 obwodach Funduszu Bezrobocia a mianowicie: Białystok, Bydgoszcz, Częstochowa, Drohobycz, Kalisz, Kielce, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Ostrowiec, Oświęcim, Piotrków, Poznań, Przemyśl, Radom, Równe, Sosnowiec, Stanisławów, Toruń, Warszawa, Wilno, Włocławek i Żyrardów. w grudniu r. ub. wydano zapomogi ogółem 4614 bezrobotnym na ogólną sumę zł. 231,870, w styczniu r. b. wydano 3479 bezrobotnym na sumę zł. 145,161. Ogółem w przeciągu 2 miesięcy wypłacono zł. 377.031. Największą ilość zapomóg wypłacono w następujących ośrodków: Warszawa, Łódź, Poznań, Lwów, Sosnowiec, Częstochowa, Wilno.

Minister Ziemięcki przyznał na m. luty następujące kredyty: m. Warszawa — zł. 50.000, Łódź — zł. 40.000, Sosnowiec — zł. 24.000, Poznań — zł. 20.000, Lwów — zł. 15.000, Częstochowa — zł. 8.000, Bydgoszcz — zł. 6.000, Drohobycz i Wilno — po zł.

5.000, Kielce — zł. 3.000, Radomsk, Krosno, Toruń i Oświęcim — po zł. 2.500 Przemyśl, Białystok, Stanisławów, Ostrowiec i Kalisz — po zł. 2,000. Razem zł. 196.000.

Jeżeli uwzględnimy, że ilość bezrobotnych pracowników umysłowych zarejestrowanych we wszystkich okręgach wynosi pokaźną liczbę 15.000, a liczba niezarejestrowanych prawdopodobnie wynosi drugie tyle, to przyjdziemy do przekonania, że dotychczasowa pomoc Rządu dla bezrobotnych pracowników umysłowych jest znikoma i w żadnym razie nie odpowiada rzeczywistym potrzebom.

USTAWOWE ZABEZPIECZENIE OD BEZROBOCIA.

W dniu 13 lutego r. b. przewodniczący Zarządu Głównego F. B. p. Szubartowicz zaprosił przedstawicieli pracowników umysłowych, prof. H. Rygiera i S. Dabulewicza na konferencję w celu poinformowania o stanie prac w kierunku zrealizowania noweli do ustawy z dn. 18 lipca 1924 r. uchwalonej ostatecznie przez Sejm w dniu 28 października r. ub. P. Wojnarowski w imieniu Ministerstwa Pracy zreferował stan bezrobocia pacowników umysłowych i zakomunikował o dotychczasowych krokach poczynionych przez Ministerstwo: w dniu 9 stycznia ukazało się w dzienniku ustaw rozporządzenie Ministra Pracy z dn. 4 stycznia w sprawie kategorji pracowników podlegających obowiązkowi zabezpieczenia. Rozporządzenie o ściąganiu składek ukaże się w dniach najbliższych. Pozatem Ministerstwo Pracy wystąpiło do Rządu o kredyty, któreby umożliwiły wykonanie ustawy. Ze względu na to, że w obecnej chwili znajduje się ponad 14,000 pracowników umysłowych bezrobotnych zarejestrowanych w P. U. P. P. wykonanie ustawy bez pomocy Skarbu Państwa jest niemożliwe. Niestety dotychczasowe starania Ministerstwa Pracy nie odniosły skutku i Komisja do Spraw Zabezpieczenia Pracowników Umysłowych przy Zarządzie Głównym Funduszu Bezrobocia będzie miała wiele trudności do zwalczenia przy zrealizowaniu ustawy.

W dniu 19 lutego odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego na którem Komisja wyżej wymieniona została powołana w następującym składzie: p. Szubartowicz — prezes Zarządu Głównego F. B., jako przewodniczący z urzędu, pp. H. Rygier i S. Dabulewicz — przedstawiciele pracowników umysłowych, p. Jastrzębowski — przedstawiciel „Lewiatana", p. Linker — radca Ministerstwa Skarbu i jeden przedstawiciel Samorządu.

Komisja odbyła w dniu 24 lutego pierwsze posiedzenie, na którem uchwalono: 1) wystąpić do Pana Ministra Pracy o wydanie zarządzenia, by ściąganie składek rozpoczęto na całym obszarze Rzeczypospolitej jednocześnie i to już za miesiąc luty r. b. 2) wystąpić do Pana Ministra Pracy z wnioskiem o zwiększenie funduszów na akcję doraźną, która niezależnie od akcji ustawowej w dalszym ciągu musi być prowadzona w znacznie większych rozmiarach, niż dotychczas, dlatego że ustawa nie obejmuje pracowników państwowych, samorządowych i zatrudnionych w zakładach poniżej 5 osób, jak również dlatego że dotychczasowa pomoc doraźna była niewystarczająca, gdyż nie odpowiadała rzeczywistym potrzebom.

Na tem samem posiedzeniu omawiano sprawę obesłania Zarządów Obwodowych Funduszu Bezrobocia przez przedstawicieli pracowników umysłowych.

SAMOBÓJSTWA Z POWODU BRAKU PRACY

Sprawozdanie z działalności Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Warszawie za m. grudzień podaje że w okresie sprawozdawczym zanotowano 26 wypadków samobójczych z powodu braku pracy i mieszkań.

ZRZESZENIA I KOMITETY BEZROBOTNYCH.

Nieuregulowana dotychczas należycie sprawa pomocy bezrobotnym powoduje powstanie na terenie różnych ośrodków Państwa samodzielnych Zrzeszeń bezrobotnych pracowników umysłowych, jak zresztą i robotników. Zagadnienie zwalczania bezrobocia i pomocy bezrobotnym wchodzi w zakres prac i obowiązków organizacyj zawodowych, które od pierwszej chwili powstania bezrobocia czynią wszelkie starania i wysiłki, by złemu zaradzić. Sprawa zwalczania bezrobocia i łagodzenia jego skutków zajmuje naczelne miejsce w pracach Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. i Rad Okręgowych. Pomimo to powstają samodzielne organizacje bezrobotnych, które niezawsze i nie wszędzie wykazują dobrą wolę w kierunku współdziałania ze związkami zawodowemi i z centralą tych związków. Między innemi od pewnego czasu na terenie Warszawy zostało zarejestrowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych „Zrzeszenie Pomocy Bezrobotnym Pracownikom Umysłowym". Organizacja ta od początku wkroczyła na niewłaściwą drogę, gdyż zaczęła szukać pomocy w partjach politycznych, zresztą mało wpływowych, jak np. „Partja Pracy". Dopiero w ostatnich dniach coś się zmieniło na lepsze i widząc, że taktyka dotychczasowa nie daje rezultatów, Zrzeszenie zwróciło się o pomoc do Rady Okręgowej Warszawskiej. Na konferencji Zarządu Zrzeszenia z Prezesem Rady Okręgowej, **kol. Gawlikiem** wysunięto szereg zagadnień, przy realizowaniu których konieczną jest współpraca z Radą Okręgową. Poruszono między innemi sprawę zatrudnienia bezrobotnych, sprawę niedostatecznej pomocy państwowej, wreszcie palące zagadnienie zcentralizowania działalności społecznej, zmierzającej w kierunku pomocy bezrobotnym na terenie całego Państwa. Na dalszych konferencjach ma być omówiona forma współdziałania Zrzeszenia z Radą Okręgową.

Sprawa organizacji bezrobotnych na innych terenach przedstawia się znacznie lepiej, gdyż zarówno w Łodzi jak i w Sosnowcu, t. j. w największych skupieniach bezrobotnych istnieją komitety, które oddawna współdziałają z organizacjami zawodowemi połączonemi w Radach Okręgowych lub w Komisjach Porozumiewawczych.

DELEGACJA KOMITETU BEZROBOTNYCH m. ŁODZI.

W dniu 23 lutego r. b. przybyła do Warszawy delegacja Komitetu Bezrobotnych m. Łodzi, celem uzyskania audjencji u Pana Ministra Pra-

cy. Delegacja w składzie 8 osób reprezentujących zarówno m. Łódź, jak i mniejsze ośrodki fabryczne t. j. Zgierz, Łask, Pabjanice, Ozorków, Tomaszów na czele z kolegami Nikołajenko i Płońskim odwiedziła Sekretarjat Centralnej Organizacji i zakomunikowała swoje postulaty, a mianowicie: 1) powiększenie funduszów na doraźną pomoc dla okręgu łódzkiego conajmniej do zł. 150.000 (dotychczas zł 40.000), gdyż suma wyasygnowana na miesiąc luty jest niewystarczająca, ze względu na ogromne zwiększenie się bezrobocia w ostatnich miesiącach. 2) Powiększenie subsydjum dla jadłodajni do zł. 20.000 miesięcznie. 3) Załatwienie sprawy eksmisji bezrobotnych. 4) Obsadzenie posad w Obwodach Funduszu Bezrobocia przez kandydatów z pośród miejscowych bezrobotnych a nie zamiejscowych, co dotychczas było praktykowane. 5) Usunięcie biurokratycznych praktyk stosowanych przy wydawaniu zapomóg przez przewodniczącego Obwodowego Funduszu Bezrobocia p. Kuliczkowskiego, który zaznacza w rozmowie z reprezentantami bezrobotnych, że rozmawia tylko „przez kurtuazję“

Delegacja została przyjęta w tym samym dniu przez Vice-Ministra Pracy, p. Jankowskiego.

Przy okazji dowiedzieliśmy się, że Komitet Bezrobotnych w Łodzi, poza zorganizowaniem jadłodajni, potrafił zdobyć, dzięki poświęceniu grona lekarzy i prawników, zarówno pomoc lekarską jak i prawną.

MIĘDZYMINISTERJALNY KOMITET DLA SPRAW ZWALCZANIA BEZROBOCIA.

Na mocy uchwały Rady Ministrów, powołany został pod przewodnictwem Ministra Pracy p. Ziemięckiego Międzyministerjalny Komitet dla spraw zwalczania bezrobocia. Poza Ministem Pracy w skład Komitetu weszli następujący ministrowie: Robót Publicznych — p. Barlicki, Spraw Wewnętrznych — p. Raczkiewicz, Skarbu — p. Zdziechowski, Kolei — p. Chądzyński, Przemysłu i Handlu — p. Osiecki.

W dniu 27 lutego r. b. odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu na którem była omówiona, głównie sprawa zatrudnienia robotników. Na najbliższem posiedzeniu Komitetu, które odbędzie się w dniu 3 marca r. b. p. Ziemięcki, na skutek wystąpienia Centralnej Organizacji postawi na porządku dziennym również sprawę zatrudnienia bezrobotnych pracowników umysłowych

OSTATNIE WIADOMOŚCI.

W dniu 1 marca r. b. delegacja Centralnej Organizacji w składzie kol. kol.: Dabulewicza, Kościńskiego i Leśniewskiego była przyjęta przez p. Ministra Pracy Ziemięckiego. Delegacja złożyła dwa memorjały: 1) w sprawie powiększenia przez Ministerstwo Skarbu Funduszów na akcję doraźnej pomocy na miesiąc marzec, gdyż organizowana obecnie akcja ustawowa, na mocy uchwalonej przez Sejm noweli, może wydać rezultaty dopiero po kilku miesiącach: 2) w sprawie zatrudnienia pozostających bez pracy pracowników umysłowych.

Co do sprawy pierwszej to, ku wielkiemu zdumieniu, delegacja usłyszała z ust p. Ministra Pracy, że kredyt na ten cel na miesiąc marzec nie tylko nie będzie powiększony, ale został obcięty przez p. Ministra Zdziechowskiego z 200.000 na 150.000 zł. miesięcznie dla całego kraju. Przeciwko takiemu postanowieniu sprawy delegacja Centralnej Organizacji założyła protest i postanowiła interwenjować w Ministerstwie Skarbu i u Prezesa Rady Ministrów.

Co się tyczy spraw poruszonych w drugim memorjale, p. Mnister potraktował je przychylnie i przyrzekł poruszyć na najbliższym posiedzeniu Komitetu Międzyministerjalnego dla spraw zwalczania bezrobocia.

Obcinanie funduszów przeznaczonych na akcję pomocy dla bezrobotnych pracowników umysłowych w chwili stałego wzmagania się bezrobocia jest niedocenianiem powagi sytuacji. Zarówno Centralna Organizacja jak i Ministerstwo Pracy otrzymują stale alarmujące wiadomości, że we wszystkich zakątkach kraju bezrobocie wzrasta i że sumy asygnowane dotychczas są niewystarczające, co wynika chociażby z porównania liczby zarejestrowanych bezrobotnych z liczbą otrzymujących zasiłki. W tym czasie gdy Centralna Organizacja, na skutek wniosku uchwalonego przez Komisję do Spraw Zabezpieczenia Pracowników Umysłowych przy Zarządzie Głównym Funduszu Bezrobocia występuje do Rządu o powiększenie funduszów na akcję doraźną do wysokości umożliwiającej zaspokojenie rzeczywistych potrzeb, t. j. 700.000 zł., **Minister Skarbu p. Zdziechowski „zaoszczędza“ 50.000 zł. na nędzy bezrobotnych.** Czyżby, istotnie, nie było już innych źródeł w obecnej chwili na których możnaby było przeprowadzać oszczędności. **Mimowoli nasuwa się sprawa „Kooprolnej“ i marnotrawnej gospodarki w bankach i instytucjach państwowych. Nie tędy droga, Panie Ministrze!**

Z CENTRALNEJ ORGANIZACJI.

KOMITET WYKONAWCZY.

Komitet Wykonawczy Centralnej Organizacji na posiedzeniu w dniu 11 stycznia r. b. postanowił przyśpieszyć realizację uchwały Rady Głównej w sprawie wydawania organu Centralnej Organizacji, pod postacią „Biuletynu“. W skład Komisji Prasowej weszli kol. kol. **Dabulewicz, Kościński i Raabe.**

Zgodnie z decyzją p. Ministra Pracy i Opieki Społecznej co do przyznania Centralnej Organizacji jednego mandatu w Zarządzie Głównym Funduszu bezrobocia, Komitet Wykonawczy delegował na powyższe stanowisko kol. **S. Dabulewicza.**

Komitet Wykonawczy wyłonił specjalną Komisję w składzie trzech członków Prezydjum do opracowania wniosków co do zapoczątkowania akcji w kierunku stworzenia jednej organizacji centralnej związków pracowników umysłowych publiczno-prawnych (państwowych, samorządowych) i prywatno - prawnych.

Na posiedzeniu w dniu 25.1 r b. Komitet Wykonawczy postanowił przyłączyć się do akcji zapoczątkowanej przez Centralną Komisję Porozumiewawczą Związków Zawodowych Pracowników Państwowych w sprawie nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. Na konferencję w tej sprawie wydelegowano kol. Kościńskiego.

Na posiedzeniu w dn. 8 b. m. Komitet postanowił wystąpić do pp. Prezesa Rady Ministrów, Ministra Skarbu oraz Ministra Pracy i Opieki Społecznej o podwyższenie ogólnej sumy przeznaczonej na zasiłki dla bezrobotnych pracowników umysłowych, ponieważ suma, jaką Minister Pracy dysponuje na ten cel, już przed kilkoma miesącami była niedostateczna, obecnie zaś, przy tak znacznym powiększeniu się liczby bezrobotnych, nie może zaspokoić nawet częściowo bieżących potrzeb.

Komitet postanowił zwrócić się do Rad Okręgowych i związków w poszczególnych miejscowościach o stałe nadsyłanie możliwie ścisłych danych co do stanu bezrobocia pracowników umysłowych w tych ośrodkach.

Prezydjum Rady Generalnej Klasowych Pracowniczych Związków Zawodowych (w Katowicach) zwróciło się do Centralnej Organizacji z propozycją odbycia wspólnej konferencji w sprawie ustalenia zasad wzajemnej współpracy. W wyniku wymiany korespondencji ustalono, że konferencja taka odbędzie się w dniu 6 marca r. b. i mieć będzie charakter informacyjny, ponieważ obowiązujące uchwały może powziąć Rada Główna Centralnej Organizacji.

DELEGACJA CENTRALNEJ ORGANIZACJI U MINISTRÓW.

Delegacja Centralnej Organizacji w osobach kol. kol. Hartleba, Dabulewicza, Leśniewskiego i Kościńskiego przyjęta była przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych i przedłożyła memorjały odnośnie reorganizacji prac Rady Spożywców oraz co do udzielenia poparcia spółdzielczym placówkom organizowanym przez pracowników umysłowych które mogłyby zatrudnić wielu bezrobotnych. Pan Minister przedłożone sobie postulaty potraktował przychylnie.

W dniu 23 stycznia r. b. delegacja Centralnej Organizacji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w składzie kol. kol. B. Małeckiego, W. Leśniewskiego, S. Dabulewicza i W. Kościńskiego przyjęta była przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, posła Ziemięckiego i przedłożyła mu szereg postulatów odnośnie do wprowadzenia w życie noweli o ubezpieczeniu pracowników umysłowych od bezrobocia, oraz udzielenia poparcia spółdzielczym warsztatom pracy organizowanym przez pracowników umysłowych.

Poruszono również sprawę zakwalifikowania liczarek Państwowych Zakładów Graficznych do kategorji pracowników umysłowych i przyśpieszenia załatwienia tej sprawy, która ciągnie się od przeszło półtora roku z krzywdą dla zainteresowanych pracownic. Pozatem delegacja przedłożyła p. Ministrowi uchwały zapadłe na wiecach pracowników umysłowych w Warszawie, Zawierciu i Poznaniu w sprawie sytuacji gospodarczej, drożyzny i bezrobocia oraz ustawy emerytalnej i zwróciła się o udzielenie poparcia postulatom pracowniczym w tych sprawach.

AKCJA W SPRAWIE OCHRONY LOKATORÓW.

Delegat Komitetu Wykonawczego kol. Kościński zgodnie z uchwałą Komitetu z dn. 25.I r. b. co do popierania akcji Związków Pracowników Państwowych w sprawie nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów, brał udział w dwu konferencjach zwołanych w tej sprawie a mianowicie: w konferencji odbytej w dn. 22 stycznia r. b. z udziałem delegatów Centr. Kom. Porozum. Pracown. Państw. Komisji Centralnej, Związku Stow. Zawod. w Polsce, Zjednoczenia Zawodowego Polskiego oraz Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych, i w konferencji odbytej w dn. 3 lutego r. b. z udziałem przedstawicieli Organizacyj Pracowników Umysłowych.

Postanowiono rozpocząć i prowadzić akcję w kierunku: **wstrzymania podnoszenia opłat od lokalów 1 — 3 pokojowych do czasu unormowania się stosunków ekonomicznych kraju; powstrzymania co najmniej na rok wyrokowania sądów w sprawach mieszkaniowych wobec bezrobotnych, wreszcie niewykonywania wyroków eksmisji wobec bezrobotnych** — drogą zorganizowania przygotowawczej akcji prasowej; wywarcia nacisku na kluby poselskie i Rząd, a następnie przedstawienia postulatów p. Marszałkowi Sejmu; zobowiązania central organizacyj pracowniczych do urządzania wieców, które uchwały swe, wzorowane na ustalonej przez centrale odezwie, prześlą Marszałkowi Sejmu i Senatu, Prezesowi Ministrów oraz zawiadomią właściwą centralę o wynikach prac komitetu organizacyjnego wiecu.

W związku z powyższem Centralna Organizacja wydała do Rad Okręgowych i związków **zrzeszonych odezwę, zalecającą organizowanie akcji ustalonej przez konferencje.** W dniu 18 b. m. odbył się w Warszawie **wiec pracowników umysłowych** w sprawie nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów, zorganizowany przez Warszawską Radę Okręgową Centralnej Organizacji, Centralną Komisję Porozumiewawczą Związków Zawodowych Pracowników Państwowych oraz Radę Naczelną Związków Zawodowych Pracowników Samorządowych. Wiec zagaił **kol. Kościński,** proponując na przewodniczącego **kol. Raabego.** Przemawiali kol. kol. **Raabe ,Kisielnicki** oraz przedstawiciele związków zawodowych i stowarzyszeń lokatorów i przedstawili działalność poszczególnych organizacyj w związku z przeprowadzeniem postulatów pracowniczych co do nowelizacji tej ustawy.

Po dyskusji przyjęto jednogłośnie dwie rezolucje w których zebrani w jaknajkategoryczniejszej formie ze względu na ciężkie położenie materjalne mas pracujących, domagają się najpredszego przeprowadzenia przez władze ustawodawcze noweli do ustawy o ochronie lokatorów z uwzględnieniem postulatów przyjętych przez konferencję. W drugiej rezolucji, zebrani stwierdzają, że obecna sytuacja mieszkaniowa szerokich rzesz pracujących stanowi ciężką klęskę dla kultury społeczeństwa, wobec czego wzywają rząd do bezwzględnego realizowania akcji budowlanej i do przeprowadzenia jej tak, by przyniosła istotną korzyść sferom pracującym.

Z WARSZAWSKIEJ RADY OKRĘGOWEJ.

Warszawska Rada Okręgowa Zw. Zaw. Prac. Umysł. ukonstytuowała się na jesieni b. r. przy udziale 13-tu związków, po 2 delegatów z każdego związku. W skład prezydjum weszli koledzy: B. Gawlik — przewodn., T. Konopacki—zast. przewodn., L. Kon— skarbnik, C. Kopecki — zast. skarb., M. Ehrenkreutz — sekretarka i Z. Sierakowski — zast. sekret.

Posiedzenia odbywają się co 2 tygodnie i w miarę potrzeby częściej. Do najważniejszych prac Rady należą sprawy, związane z bezrobociem. Starania w kierunku uzyskania funduszów na zorganizowanie pomocy bezrobotnym pracownikom umysłowym, w formie wydawania bezpłatnych obiadów, zakończone zostały pomyślnie. Ministerstwo Pracy i Op. Społ. udzieliło na ten cel za pośrednictwem Komisarjatu Rządu sumę 20.000 zł., z zastrzeżeniem udzielania pomocy tylko zarejestrowanym w P U. P. P. pracownikom umysłowym, otrzymującym zasiłki z Fund. Bezrob. po zniżonej cenie 40 gr. za obiad i niepobierającym zasiłków — bezpłatnie, z zastrzeżeniem ograniczenia akcji w stosunku do najbadziej potrzebujących. Obiady są wydawane w dwóch punktach: w kuchni Pol. Białego Krzyża — Mazowiecka 8 i Zw. Zaw. Prac Handl., przem. i biur. — Sienna 16. Od dnia 4 stycznia b. r. W myśl instrukcji rodziny do 3-ch osób otrzymują 2 obiady, powyżej 3-ch osób — 3 obiady. W chwili obecnej wydaje się około 500 obiadów dziennie.

Uzyskane na ten cel fundusze wystarczą przypuszczalnie do końca lutego. Dalsza akcja pomocy bezrobotnym w tej formie t j. od marca uzależniona jest od stanowiska rządu i przyznania Radzie odpowiedniej subwencji, co, należy mieć nadzieję, zostanie pomyślnie załatwione, zwłaszcza, że jak doświadczenie wykazało, jest niemal jedyną podstawą egzystencji dla większości bezrobotnych.

Niezależnie od tego Rada rozwija działalność złagodzenia doli bezrobotnych i w innych kierunkach: zatrudnienie pracowników umysłowych przy robotach organizowanych dla tej kategorji pracowników przez Magistrat, weszła w bliższy kontakt z „Zespołem Pracy", spółdzielczą placówką pracowniczą, w celu zorganizowania prac biurowych, komisowej sprzedaży i in. dla bezrobotnych. W tym kierunku poczynane są już pewne kroki i aczkolwiek narazie w małym zakresie dają pewne wyniki.

20 stycznia w związku z obecną sytuacją gospodarczą, drożyzną i bezrobomiem, zorganizowany został **wielki wiec pracowników umysłowych.** Przy wypełnionej sali przewodniczył kol. H. Raabe, referowali w sprawie drożyzny i bezrobocia kol T. Hartleb, w sprawie ustawy emerytalnej kol. S. Dabulewicz o noweli do ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia kol. W. Kościński. Po krótkiej dyskusji przyjęto jednomyślnie następujące rezolucje:

W sprawie sytuacji gospodarczej.

„Polityka gospodarcza od szeregu lat prowadzona jest pod kątem widzenia wydatnej opieki i poprawienia interesów klas posiadających, zwanych sferami gospodarczemi, jakoby one tylko o gospodarce całego kraju stanowiły. Ten system gospodarczy doprowadził państwo nad brzeg przepaści i bankructwa. Zagrożony gmach całej gosodarki państwowej nie da się jednak uratować kosztem dalszych ofiar klasy pracującej fizycznie i umysłowo, klasa ta bowiem jest do ostanich granic wyczerpane materjalnie i moralnie, a zwłaszcza pracownicy umysłowi znajdują się w ogromnej swej większości w położeniu rozpaczliwem, zagrożeni nędzą i głodem, a tysiące bezrobotnych przymierają głodem w dosłowem tego słowa znaczeniu. Zwiększające się z tygodnia na tydzień bezrobocia, spadek wartości waluty, lichwa, spekulacja, redukcje i niewypłacanie zarobków tym, którzy pracę jeszcze posiadają — grożą fizycznem wyniszczeniem całej warstwy społecznej, dla rozwoju, kultury i przyszłości Państwa i Narodu nieodzownej.

Zgromadzeni na wiecu dn. 20 stycznia domagają się:

opарcia sanacji Skarbu Państwa i życia gospodarczego na zasobach klas posiadających, a nie dalszych redukcjach i obniżkach płac klasy pracującej",

ustabilizowania złotego i położenia tamy zbójeckiej spekulacji, korupcji i nadużyciom finansowym, rujnującym resztki majątku państwowego, zapewnienia pracy i uczciwego zarobku bezrobotnym, którzy nie chcą nędznie wegetować na koszt Państwa, a tem mniej dobroczynności publicznej, ale mają konstyucją zagwarantowane prawo do pracy;

udzielenia wydatnej pomocy spółdzielczości we wszystkich jej formach;

zapewnienia klasie pracującej należytej opieki i ochrony prawnej.

W sprawie szalejącej drożyzny i lichwy żywnościowej zgromadzeni domagają się, by rząd wykorzystał w całej rozciągłości pełnomocnictwa, udzielone mu ustawą o zabezpieczeniu podaży artykułów pierwszej potrzeby, zwłaszcza do ustalenia cen tych artykułów, zakazu wywozu zboża, czego domaga się Rada Spożywców. Zgromadzeni żądają również poddania sumiennej i surowej kontroli gospodarki przeróżnych karteli i trustów, a zwłaszcza potężnego trustu cukrowników, który z całym cynizmem domaga się podwyżek cen i zachęca tem inne trusty do wyzysku mas spożywców.

Zgramadzeni przestrzegają rząd i Sejm przed dalszem lekceważeniem interesów i żądań klasy pracującej i przed prowokowaniem przesilenia społecznego, które dołączy się do kryzysu ekonomicznego, jeśli dalej rosnąć będzie nędza i rozpacz klasy pracującej".

W sprawie zabezpieczenia od bezrobocia.

„Zebrani na wiecu w dn. 20 stycznia 1926 r. w Warszawie, pracownicy umysłowi, zważywszy że katastrofalne położenie bezrobotnych pracowników umysłowych pozbawionych dotychczas należytej pomocy i opieki wymaga z chwilą uchwalenia noweli przez ciała ustawo-

dawcze natychmiastowego rozpoczęcia akcji ustawowej pomocy i sprawności, organizacji i funkcjonowania funduszu bezrobocia, domagają się:

1. niezwłocznego wydania rozporządzenia wykonawczego do noweli celem przyśpieszenia rozpoczęcia działalności Funduszu Bezrobocia dla pracowników umysłowych, który dziś z powodu braku rozporządzeń wykonawczych, mimo iż nowela obowiązuje od dnia 3.I 1926 r. nie może rozpocząć rejestracji ubezpieczonych oraz wymiaru i ściągania składek ubezpieczeniowych.
2. Wyraźnego sformułowania w rozporządzeniu wykonawczem, że ubezpieczeniu podlegają pracownicy wszystkich zakładów zatrudniających ponad pięciu robotników i pracowników umysłowych **łącznie.**
3. Zaliczkowania Funduszu Bezrobocia przez Rząd na poczet sum które wpłyną z przyszłych składek w celu umożliwienia Funduszowi prowadzenia akcji zasiłkowej dla bezrobotnych pracowników umysłowych na podstawie noweli już obecnie, nie czekając, aż odpowiednie fundusze ze składek zostaną zebrane.
4. Objęcia akcją pomocy ustawowej wszystkich pracowników umysłowych, którzy utracili pracę jeszcze przed wejściem w życie noweli, a conajmniej utrzymania dla tej kategorji bezrobotnych pracowników umysłowych akcji zasiłkowej we formie dotychczas prowadzonej przez Rząd.
5. Utrzymania akcji pomocy doraźnej dla bezrobotnych pracowników umysłowych którzy ubezpieczeniem nie zostali objęci".

W sprawie ustawy emerytalnej.

Pracownicy umysłowi m. Warszawy zebrani na wiecu w dniu 20 stycznia 1926 r. zwołanym przez Radę Okręgową Centralnej Organizacji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych po zaznajomieniu się z projektem ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, opracowanym przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, **stwierdzają, że projekt ten naogół w dostatecznej mierze zabezpiecza interesy ubezpieczonych** i domagają się wniesienia projektu ustawy pod obrady Sejmu, jednakże z uwzględnieniem tych poprawek, jakie zgłoszone zostały przez przedstawicieli Centralnej Organizacji na Konferencji odbytej w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej w dn. 17, 18 i 19 września 1925 r. **specjalnie zaś:**

1) obniżenie górnej granicy wieku w zawodach, w których praca jest niebezpieczna dla zdrowia lub wyjątkowo ciężka;

2) objęcia ustawą kontrolerów i dozorców górniczych i majstrów fabrycznych:

3) uwzględnienia interesów weteranów pracy, którzy w dniu wejścia ustawy w życie ukończyli 60 lat;

4) całkowitego zaliczenia lat pracy przy przejściu ze służby państwowej na prywatną i naodwrót;

5) wyraźnego zaznaczenia w projekcie ustawy, że o włączeniu danej grupy pracowników do ubezpieczenia decyduje nie stopień wykształcenia a charakter zajęcia".

Z KRAJU.

ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE.

Jednym z najbardziej ożywionych ośrodków ruchu zawodowego pracowników umysłowych w Polsce jest niewątpliwie Zagłębie Dąbrowskie. Wśród organizacyj zawodowych na tym terenie, dominujące stanowisko zajmuje Polski Związek Zawodowy Pracowników Przemysłowych i Handlowych w Sosnowcu, który posiada 25 oddziałów rozrzuconych na terenie całego Zagłębia węglowego, a w ostatnich czasach sięgnął nawet do Ostrowia Poznańskiego i do samego Poznania, gdzie zorganizował pracowników zatrudnionych w fabryce Cegielskiego. Tak intensywną działalność związek zawdzięcza jednostkom, które dzięki niewyczerpanemu zasobowi energji i inicjatywy, jak również niezmordowanej pracy wysunęły się na czoło organizacji i od kilku lat sprawują rządy w związku z ogromną korzyścią dla zrzeszonych członków zatrudnionych głównie w ciężkim przemyśle i górnictwie Zagłębia węgl. Dąbrowskiego i Krakowskiego. Prezesem związku jest kol. **Włodzimierz Grunwald**, jeneralnym sekretarzem mecenas **M. Łaszczyński.** Tym właśnie jednostkom jak również najbliższemu gronu dzielnych członków Zarządu organizacja sosnowiecka zawdzięcza, że zamuje dziś czołowe stanowsko nietylko na terenie Zagłębia, ale i w całym kraju.

Praca jednostek w ruchu zawodowym pracowników umysłowych wciąż jeszcze odegrywa większą rolę niż w ruchu robotniczym, gdzie decydującym czynnikiem jest masa. I to jest właśnie powodem, że praca działaczy związkowych wysuniętych na czoło organizacyj inteligenckich jest bardziej wyczerpująca i wymagająca większego poświęcenia i samoza-

PRACOWNICY UMYSŁOWI PRENUMERUJCIE I ROZPOWSZECHNIAJCIE PISMO, KTÓRE STOI NA STRAŻY WASZYCH INTERESÓW I BRONI WASZYCH SPRAW!

parcia, aniżeli praca w organizacjach robotniczych.

Z inicjatywy Związku sosnowieckiego w końcu roku 1924 bezpośrednio po ogólnokrajowym Zjeździe pracowników umysłowych powstała Komisja Porozumiewawcza, zrzeszająca na terenie Zagłębia Dąbrowskiego wszystkie organizacje pracowników umysłowych. W skład Komisji weszły poza wyżej wymienionym następujące związki: Nauczycieli Polskich Szkół Średnich, Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, Pracowników Samorządu Powiatowego. Pracowników miejskich, Pracowników Kasy Chorych i Instytucji Ubezpieczeń Społecznych, Farmaceutów, Felczerów, Majstrów Fabrycznych i Pracowników Administracji Gminnej. Komisja Porozumiewawcza zajmuje się stale rozpatrywaniem wszelkich aktualnych zagadnień tak z dziedziny ustawodawstwa socjalnego jak również z dziedziny stosunków gospodarczych.

Walka z szerzącym się w zastraszający sposób bezrobociem i łagodzenie jego skutków na drodze ścisłego współdziałania z Centralną Organizacją było jednym z najważniejszych zadań Komisji Porozumiewawczej w okresie ubiegłym.

Przewodniczącym Komisji jest prezes Związku sosnowieckiego kol. **Grunwald**, sekretarzami mec. **M. Łaszczyński** i prof. **Krzemieński** — prezes oddziału Związku Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich w Będzinie.

W ostatnich miesiącach Komisja wykonała poważną pracę w dziedzinie propagandowej i pod tym względem może być przykładem dla innych ośrodków ruchu zawodowego. W celu należytego zilustrowania celów i zadań związków zawodowych w obecnej dobie, jak również wszechstronnego oświetlenia sytuacji gospodarczej w kraju i roli pracownika umysłowego w państwie w obecnej dobie, Komisja Porozumiewawcza zwołała szereg zebrań i wieców. Imponujące wiece odbyły się w Dąbrowie Górniczej, Zawierciu i Będzinie. Przewodnictwo wieców spoczywało w sprawnych dłoniach kol. **Grunwalda.** Sytuację gospodarczą i sprawę bezrobocia na każdym z odbytych wieców referował kol. **Łaszczyński.** O zadaniach związków zawodowych na wiecu w Dąbrowie Górniczej mówił, zaproszony w tym celu, kol. **Maciejowski** — prezes organizacji katowickiej. Dla zreferowania opracowanego przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej projektu Ustawy o Ubezpieczeniu Pracowników Umysłowych, Komisja Porozumiewawcza zapraszała przedstawiciela Centralnej Organizacji. kol. **Dabulewicza** z Warszawy. Ponadto na wiecu w Będzinie kol. **Kaczkowski** referował sprawę projektu ustawy o reformie ustroju szkolnictwa. Wiece powyższe przyczyniły się w wysokim stopniu do uświadomienia ogółu członków zrzeszonych w organizacjach pracowników umysłowych, a tem samem będą miały ogromny wpływ na wzmocnienie organizacyj lokalnych jak i całego ruchu zawodowego w Polsce.

Poniżej podajemy rezolucje. jakie zapadły na wiecach:

1. **Rezolucja w sprawie sytuacji gospodarczej.** Zebrani na wiecu pracownicy umysłowi Zagłębia Dąbrowskiego stwierdzają, że obecne przewlekłe przesilenie gospodarcze zwalczyć może jedynie wysiłek wszystkich czynników produkcji i rozwoju życia gospodarczego — kapitału, pracy intelektualnej i pracy fizycznej

   Ze względu na rolę pracy intelektualnej w życiu gospodarczem i rozwoju cywilizacyjnem narodu zebrani domagają się, by do wszystkich akcyj Rządu, dotyczących spraw gospodarczych, a w chwili obecnej tak aktualnej sanacji gospodarczej kraju byli powoływani pracownicy umysłowi, reprezentowani przez swe organizacje zawodowe, jako czynnik równorzędny z kapitałem i pracą fizyczną. Zebrani domagają się od Rządu i Sejmu rozszerzenia ustawodawstwa socjalnego, a przedewszystkiem wprowadzenia w życie w jaknajkrótszym czasie projektów ustaw dotyczących pracowników umysłowych, protestując jaknajkategoryczniej przeciwko akcji podjętej przez przemysłowców zwalczania ustawodawstwa socjalnego jako wrogiej pracownikom, a szkodliwej dla rozwoju gospodarczego.

2. **W sprawie ustawodawstwa ochronnego.** Dążąc do ujednostajnienia w Polsce ustawodawstwa ochronnego, zgromadzeni pracownicy umysłowi Zagłębia Dąbrowskiego domagają się rozciągnięcia na cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującej na Górnym Śląsku ustawy o Radach Zakładowych i o zaprowadzenie sądów pracy (handlowo - przemysłowych), jak również wniesienia pod obrady Sejmu projektu ustawy o umowach zbiorowych i uchwalenia tej ustawy przez ciała ustawodawcze.

3. **W sprawie ustawy emerytalnej.** Zebrani na wiecu pracownicy umysłowi Zagłębia Dobrowskiego po zaznajomieniu się z projektem ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, opracowanym przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, uznając ustawę tę za niezmiernie ważną tak dla pracowników umysłowych jak i dla uregulowania stosunków społecznych w państwie domagają się od Rządu, niezwłocznego wniesienia projektu ustawy pod obrady Sejmu, jednakże z uwzględnieniem tych poprawek, jakie zgłoszone zostały przez Centralną Organizację Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych na Konferencji w Ministerstwie Pracy we wrześniu r. z. Specjalnie zaś zgromadzeni domagają się: obniżenia górnej granicy wieku dla otrzymania pełnej emerytury z 65 lat do 60 lat, zaś w zawodach, w których praca jest niebezpieczna dla zdrowia, lub wyjątkowo ciężka (Górnictwo, hutnictwo i nauczycielstwo), do 55 lat, objęcia ustawą kontrolerów i majstrów fabrycznych, oraz dozorców górniczych uwzględnienia w ustawie interesów weteranów pracy, którzy w dniu wejścia ustawy w życie ukończyli 60 lat, całkowitego zaliczenia lat pracy przy przejściu ze służby państwowej na prywatną i naodwrót, wyraźnego zaznaczenia w projekcie ustawy, że o włączeniu danej grupy pracowników do ubezpieczenia, decyduje nie stopień wykształcenia, a charakter zajęcia.

Z ŻYCIA ZWIĄZKÓW.

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW BANKOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W dniu 31 stycznia r. b. odbyła się w Warszawie pierwsza plenarna sesja Zarządu Głównego wybranego na IV Wszechpolskim zjeździe Delegatów. Zarząd ukonstytuował się w sposób następujący: prezes — **S. Dabulewicz** wice-prezesi: **M. Butler** z Warszawy, **M. Nycz** ze Lwowa i **dr. Binder** z Krakowa, sekretarz — **L. Łuczak**, skarbnik — **J. Przedpełski**, członkowie: **M. Chłapowski, J. Borszewska, M. Kowarz, L. Przewoski** z Poznania, **J. Kurtyka** z Katowic, **J. Wawrzykowski** z Łodzi. Członkowie Zarządu Głównego zamieszkali w Warszawie stanowią na podstawie statutu Komitet Wykonawczy.

Sprawozdanie ogólne z działaności Komitetu Wykonawczego za ubiegły kwartał składał kol. Kowarz. Sprawozdanie finansowe — kol. Przedpełski. Po rozpatrzeniu sprawozdania i przeprowadzeniu dyskusji, Zarząd powziął szereg uchwał w sprawach bieżących. Ważniejsze uchwały poniżej przytaczamy:

1. Zaakceptowano okólnik Komitetu Wykonawczego w sprawie nadzwyczajnej jednorazowej składki członkowskiej w wysokości składki miesięcznej t. j. zł. 2 od członka na pokrycie niedoboru za rok 1925 i jednocześnie wezwano Komitek Wykonawczy do energicznego ściągnięcia uchwalonej składki nadzwyczajnej.

2. Opierając się na uchwale IV Wszechpolskiego Zjazdu Delegatów odbytego w październiku r. ub. w Warszawie, **uchwalono zawiesić na czas nieokreślony wydawnictwo „Pracownik Bankowy" celem poparcia organu Centralnej Organizacji, który będzie wydany pod nazwą „Biuletynu", z tem że członkowie Związku otrzymywać będą „Biuletyn" na dotychczasowych warunkach wzamian za „Pracownika Bankowego".**

3. Uchwalono domagać się od dyrekcji banków zastosowania wykazanego za ubiegłe miesiące mnożnika Głównego Urzędu Statystycznego określającego wzrost drożyzny i polecono Komitetowi Wykonawczemu, by ten zwrócił się do poszczególnych oddziałów Związku z żądaniem zwołania w tej sprawie zebrań i powzięcia odpowiednich uchwał.

4 W sprawach gospodarczych na wniosek kol. M. Butlera uchwalono rezolucję następującej treści:
„Uznając w całej pełni znaczenie dotychczasowej działalności Centralnej Organizacji w kierunku podniesienia gospodarczego warstwy pracowników umysłowych i zważywszy, że jednym z celów Związku jest dążenie do gospodarczego rozwoju kraju przez współudział i popieranie innych organizacyj w tych sprawach, że w życiu gospodarczem niezmiernie wielką rolę odgrywają drobne oszczędności, szerokich mas pracujących, że wielkie rzeczy powstają ze skoncentrowania małych wysiłków. zmierzających ku jednemu celowi, Zarząd Główny poleca Komitetowi Wykonawczemu by wszedł w ścisły kontakt z Tow. Krzewienia Oszczędności w Polsce „Oszczędność" z siedzibą w Warszawie i by zwrócił się do wszystkich oddziałów z odezwą w sprawie zakładania związkowych Kas Oszczędności na podstawie specjalnie opracowanych regulaminów, rozwijania szerokiej propagandy wśród swoich członków celem zapisywania się na udziałowców Spółdzielczego B-ku Społecznego i Spółdzielni „Zespół Pracy" w Polsce, lokowania wolnych sum oraz skoncentrowania i załatwienia wszystkich operacyj finansowych w pracowniczej instytucji kredytowej jaką jest „Spółdzielczy Bank Społeczny".

5 W sprawie powołania do życia na prowincji Rad Okręgowych Centralnej Organizacji polecono Komitetowi Wykonawczemu, by zwrócił się do oddziałów, nawołując je do występowania z inicjatywą utworzenia Rad tam, gdzie dotychczas Rady nie zostały zorganizowane.

6. Po zaznajomieniu się z protokółem Walnego Zgromadzenia akcjonarjuszów Spółki Akcyjnej **„Dom Bankowców"** odbytego w dn. 31 grudnia, na którem uchwalono zlikwidowanie Spółki z uwagi na niedostateczny kapitał zakładowy z tem, że majątek Spółki zostaje przekazany Związkowi, Zarząd Główny polecił Komitetowi Wykonawczemu wydanie do oddziałów wezwania w sprawie zasilenia funduszów na budowę Domu Zdrowia w wielkiej wsi Hallerowo nad polskiem morzem.

7. W związku z napadem na strajkujące telefonistki w Warszawie zorganizowanym za wiedzą Dyrekcji P. A. S .T. uchwalono wyrazić głębokie oburzenie z powodu stosowania takich metod walki przez pracodawców i wystąpić z odpowiednim wioskiem na Komitet Wykonawczy Centralnej Organizacji.

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW UBEZPIECZENIOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Ostatnie półrocze przyniosło pracownikom ubezpieczeniowym wiele bardzo przykrych wydarzeń. Ogólny kryzys ekonomiczny, który ogarnął wszystkie dziedziny życia gospodarczego Polski, odbił się szczególnie niekorzystnie na instytucjach ubezpieczeniowym wiele bardzo przykrych wydaczeniowe, powstałe w okresie dewaluacji marki,

z chwilą stabilizacji pieniądza, zaczęły się kurczyć, a nawet parę towarzystw zlikwidowało swoją działalność. Zyski, jakie czerpały towarzystwa ubezpieczeń, dzięki pomyślnym konjunkturom w okresie inflacji markowej zmniejszyły się ogromnie. I tu widzimy to samo zjawisko, które daje się obserwować we wszystkich dziedzinach przemysłu. Skoro nie daje się już żerować na spekulacjach z deprecjonowaną walutą, pracodawcy rzucają się na uposażenia swych pracowników, by ich kosztem powiększyć swoje dywidendy i zabezpieczyć oprocentowanie dla kapitału.

Zaczęły się masowe redukcje pracowników ubezpieczeniowych. Z drugiej zaś strony, ażeby podołać niewiele zmniejszonej pracy, towarzystwa ubezpieczeń przedłużają dzień pracy i czynią zamach na angielską sobotę.

Wielka ilość bezrobotnych, a tem samem zwiększona podaż sił pracowniczych stworzyła na rynku pracy niezdrową konkurencję i zgubnie odbija się na wartości pracy i na życiu związkowem. Wśród członków ujawnia się coraz to większy brak zainteresowania życiem organizacji składanie na karb związku winy za wszystkie poniesione straty w okresie kryzysu gospodarczego. Czy słusznie?

Związek wydawał kiedyś własny organ pod nazwą „Pracownik Ubezpieczeniowy". Organ ten przez pewien czas ukazywał się regularnie co miesiąc. Z powodu braku środków materjalnych wydawanie „Pracownika" zostało wstrzymane, dzięki temu straciliśmy jeden ze środków porozumiewania się z członkami jako też komunikowania im zdarzeń i prac z dziedziny działalności związkowej. To też powołanie organu, który umożliwi nam znowu ścisły kontakt z członkami naszymi oraz informowanie ich o poczynaniach władz organizacji, witamy z wielką radością. Związek nasz ma siedzibę w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 74 i posiada trzy filje prowincjonalne, a mianowicie: Łódź, Wilno, Lwów. Na czele Związku stoi Rada składająca się z 18 członków oraz sekretarjat z 6 osób. W skład sekretarjatu w obecnej chwili wchodzą następujący koledzy: **A. Wilkiewicz** — prezes, **L. Grygołajtys** — wiceprezes, **E. Ozdrowski** — sekretarz, **S. Kobryk** — skarbnik, **A. Wiernicki** — zastępca sekretarza i **L. de Fleury** — członek sekretarjatu. Posiedzenia sekretarjatu odbywają się w każdą środę o g. 7 w lokalu Związku. Sekretarjat przyjmuje interesantów w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od g. 6 — 8 w.

Zarząd Związku zwołał w grudniu r. ub. Zebranie informacyjno - sprawozdawcze, na które zaprosił w charakterze referentów przedstawicieli Centralnej Organizacji kolegów Raabego i Dabulewicza. Na zebraniu tem były omawiane sprawy dotyczące działalności Związku i Centralnej Organizacji sprawa bezrobocia, ustawodawstwa ochronnego i ubezpieczeń społecznych jak również całokształt sytuacji gospodarczej. Niestety więc był nieliczny, co jest zjawiskiem bardzo smutnem, gdyż dowodzi, że członkowie mało interesują się życiem organizacji, a tem samem zaniedbują swoje własne interesy. Najwyższy czas, by ogół członków naszego związku obudził się i stanął w szeregu walczących pracowników umysłowych o przynależne im prawa.

ZE ŚWIATA.

(Inf. Social. nr. 1—4)

Z Międzynarodowej Organizacji Pracy. Trzydzieste posiedzenie Rady Administracyjnej Międzynarodowej Organizacji Pracy, które miało się odbyć w Warszawie w dniu 27 stycznia zostało z powodu niemożności przybycia do Warszawy szeregu członków Rady odłożone do dn. 28 stycznia i zwołane do Genewy.

Na porządku obrad, między innemi, zamieszczono:

Ustalenie porządku obrad Międzynarodowej Konferencji Pracy na 1927 r.;

Rozpatrzenie postulatów Międzynarodowej Konfederacji Pracowników Umysłowych.

Międzynarodówka Amsterdamska. Rada Generalna Międzynarodówki Amsterdamskiej Związków Zawodowych rozpatrywała na sesji w dn. 4.XII r. ub. propozycję Centralnej Rady Związków Rosyjskich zmierzającą do zwołania wspólnej konferencji. Propozycję tę popierają na terenie Międzynarodówki, delegaci Rady Generalnej Angielskich Trade-Unionów, natomiast większość Rady Generalnej Międzynarodówki stawia za warunek odbycia takiej konferencji uprzednie wstąpienie związków rosyjskich do Międzynarodówki Amsterdamskiej. Uchwała Rady Generalnej, zapadła 14 głosami przeciwko 7, utrzymuje stanowisko powyższe.

Rada zajmowała się również sprawą przyłączenia Amerykańskiej Federacji Pracy (American Federation of Labor) oraz Centrali Związków Meksykańskich Confederacion Regional Obrera del Mexico); w sprawach powyższych uchwalono odnośne rezolucje.

Centrala Związków Zawodowych w Niemczech prowadzi zgodnie z ogólnemi zaleceniami Międzynarodówki Zawodowej, energiczną kampanję za ratyfikacją przez Rzeszę konwencji Waszyngtońskiej o 8 g. dniu pracy. Poszczególne organizacje zwołują zgromadzenia pracowników, pozatem wydana została specjalna broszura w wielu tysiącach egzemplarzy.

Rząd Rzeczypospolitej Argentyńskiej, powołał dekretem z dn. 8.XI 1925 r. Komisję kodyfikacyjną w składzie 5 osób dla opracowania kodeksu pracy, a tem samem usystematyzowania i uzgodnienia szeregu ustaw wydanych w tej dziedzinie w ciągu ostatniego 20-lecia.

WŁASNY ORGAN TO NIEZAWODNY ORĘŻ W WALCE O NASZE PRAWA I BYT!

Podobna Komisja została powołana przez rząd duński w tym samym celu.

Brazylja. Izba deputowanych uchwaliła ostatnio projekt ustawy o urlopach płatnych dla pracowników handlowych, bankowych i robotników zakładów przemysłowych. Poprawka do projektu przewiduje objęcie ustawą pracowników administracyj dzienników. Stosownie do postanowień ustawy coroczny urlop płatny przyznany będzie wyżej wymienionym kategorjom pracowników, bez prawa zmniejszania z tego tytułu zarobków, gratyfikacyj i t. d.

Urlop może być udzielony jednorazowo lub kilkakrotnie.

Wykroczenia przeciw ustawie karane będą grzywną.

Anglja. Konferencja w sprawie ubezpieczeń społecznych. W dn. 23—26 listopada r. ub. odbyła się w Londynie konferencja w sprawie ubezpieczeń społecznych rozpatrywanych z punktu widzenia ich znaczenia międzynarodowego i narodowego. Konferencję tę zorganizowało Stowarzyszenia Angielskie Przyjaciół Ligi Narodów. Stowarzyszenie powyższe w zakresie badania zagadnień socjalnych rozwija poważną działalność i omawiana konferencja jest już trzecią, poświęconą tym sprawom. Poprzednie konferencje poświęcone były zagadnieniom hygieny przemysłowej (1923) i sprawie bezrobocia (1924).

W posiedzeniach ostatniej konferencji brało stale udział 150 — 200 osób z pośród działaczów związków pracowniczych, stowarzyszeń pracodawców, partyj politycznych, zainteresowanych ministerstw, stowarzyszeń wzajemnej pomocy, prywatnych towarzystw ubezpieczeń, stowarzyszeń kobiecych etc. W szeregu referatów wygłoszonych przez wybitnych fachowców omawiane były zasadnicze zagadnienia z zakresu ubezpieczeń społecznych. Każdy z referatów wywołał ożywioną dyskusję, która wykazała żywe zainteresowanie ze strony wszystkich obecnych sprawą dalszego rozwoju ubezpieczeń społecznych.

Z powodu braku miejsca musimy ograniczyć się jedynie do wyszczególnienia spraw, które były przedmiotem obrad — omawiano mianowicie: nowy system ubezpieczenia emerytalnego (pensyjnego), ubezpieczenia od choroby i niezdolności do pracy, ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków i przeciwdzialanie wypadkom, sprawę unifikacji ubezpieczeń społecznych, międzynarodowe zagadnienia związane ze sprawą ubezpieczeń społecznych, wreszcie sprawę zasiłków rodzinnych.

Austrja. W dniu 10 listopada do Rady Związkowej wniesiono nadzwyczaj ważny projekt rządowy, uzgadniający poszczególne działy ubezpieczeń społecznych. Projekt ten tworzy łącznie z nowemi działami ubezpieczeń, które mają być wprowadzone, jednolity system ubezpieczeń robotniczych.

Prace przygotowawcze do opracowania podstaw tego projektu trwały już od 25 lat.

Jak wiadomo, w Austrji ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków i na wypadek choroby istnieje od 1888 r. (ust. z dn. 28.XII 1887 i 30.III 1888). Ubezpieczenie pensyjne urzędników prywatnych od 1906 r. (ust. z dn. 16.XII 1906). Ubezpieczenie od bezrobocia od 1920 r. (ust. z dn. 24.III 1920 r.).

Ideą przewodnią projektu jest *jedność* ubezpieczeń robotniczych, która spowoduje zmiejszenie kosztów, uproszczenie i ulepszenie ubezpieczenia.

Projekt austrjacki wychodzi z założenia, że właściwa jedność da się osiągnąć jedynie w tym wypadku, o ile koła ubezpieczonych w poszczególnych działach są *identyczne*, o tych samych potrzebach ubezpieczeniowych. Stosownie do tej zasady odróżnia się 3 wielkie kategorje pracowników.

I. pracowników i urzędników publicznych;
II. urzędników prywatnych;
III. robotników.

O ile chodzi o urzędników państwowych, to mają oni osobne prawa emerytalne, pozatem podlegają ubezpieczeniom na wypadek choroby; ubezpieczenia urzędników prywatnych, stosownie do projektu rządowego z r. 1923, mają być oddzielone od ubezpieczeń robotniczych i tworzyć odrębny system ubezpieczeniowy.

Szwajcarja. W dniu 8 grudnia r. ub. w drodze referendum ludność Szwajcarji opowiedziała się za zasadami ubezpieczenia na starość, od niezdolności do pracy i na wypadek śmierci.

Szwecja. Rząd szwedzki zamierza wnieść szereg projektów ustaw nowelizujących obecnie obowiązujące z zakresu ustawodawstwa ubezpieczeniowego. Nowele dotyczyć będą ubezpieczenia od bezrobocia, na wypadek choroby i od nieszczęśliwych wypadków.

Rząd szwedzki zapowiedział również wniesienie ustawy o czasie pracy w celu ostatecznego ratyfikowania tą drogą konwencji waszyngtońskiej. Ustawa ta zastąpi obecnie obowiązujące, która ekspiruje w dn. 31.XII 1926 r.

Czechy. Program nowego rządu czeskiego poświęca wiele miejsca sprawom socjalnym.

Nowy rząd zapowiada wprowadzenie w życie ustawy o ubezpieczeniach społecznych pracowników samodzielnych i wolnych zawodów, przeprowadzenie ustawy o ubezpieczeniu społecznem pracowników starszych ponad 65 lat, uzupełnienie przepisów ustawowych o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków, *rewizję ustaw o ubezpieczeniu od choroby i pensyjnem urzędników prywatnych, przeprowadzenie ubezpieczenia dziennikarzy na wypadek niezdolności do pracy*, przeprowadzenie ustawy o umowach zbiorowych i wreszcie kodyfikację ustawodawstwa pracy.

Rząd zamierza również *popierać ruch spółdzielczy*, przeciwdziałać kryzysowi mieszkaniowemu i przedsięwziąć szereg prac w zakresie hygieny pracy.

BEZROBOCIE.

Niemcy. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych i pobierających zasiłki z 200.000 w 1925 r. wzrosła na 1.I 1926 r. do 1,485,000. Olbrzymi wzrost bezrobocia daje się zauważyć w okresie 2 tygodni od 15.XII 1925 do 1.I 1926i gdzie liczba bezrobotnych wzrosła z 1,077,000 na 1,485,000 osób. Łącznie z bezrobotnymi, którzy nie mają praw do zasiłków, oraz częściowo bezrobotnymi, liczba ta przekracza 4 miljony osób. Bezrobotnych pracowników umysłowych jest w Niemczech obecnie około 100.000.

Austrja dotknięta jest również bezrobociem w dotkliwej mierze. W końcu grudnia r. ub. liczba otrzymujących zasiłki dochodziła do 179.000, łącznie zaś z bezrobotnymi, którzy wyczerpali prawo do zasiłków wynosiła około 240.000.

Liczba bezrobotnych pracowników umysłowych w samym Wiedniu dochodzi do 11.000!

Organizacje robotnicze opracowały ostatnio obszerny program walki z bezrobociem. Wytyczne tego programu omówimy obszerniej w najbliższym numerze. *W. K.*

PISMA NADESŁANE.

Miesięcznik Polskiego Związku Pracowników Przemysłu Cukrowniczego w Rz. P. № 12, rok 4, luty 1926 r. przynosi artykuły: Doktrynerstwo a rzeczywistość, St. Staszic, Kryzys w Cukrownictwie, W sprawie Ubezpieczenia Emerytalnego, Komunikaty Związku, Z Centralnej Organizacji, Korespondencję z życia oddziałów Związku.

Kronika Farmaceutyczna—organ Związku Zawodowego Farmaceutów Pracowników Rz. P. № 1, rok XXV, styczeń 1926 r. Treść: Na przełomie dwuch lat, Ś. p. A. Popowski (wspomnienie pośmiertne), Parę słów o sprawozdaniu Kasy Chorych m. Warszawy za rok 1924, Głosy czytelników (w sprawie stworzenia Kasy Ubezpieczeń na wypadek śmierci), Na terenach naszych oddziałów, Kronika związkowa—pozatem artykuły fachowe farmaceutyczne.

Urzędnik Prywatny—organ Związku Urzędników Prywatnych w Bielsku № 2, luty 1926 r.

Pracownik Samorządowy № 1, rok III (VIII) styczeń 1926 r. Obszerny 36-stronicowy numer zawiera szereg artykułów treści ogólnej, specjalnej, obfity materjał kronikarski z życia organizacyj pracowników samorządowych, dział omawiający zagadnienia oświatowe, przegląd prasy i inne.

Przegląd Felczerski № 2, rok XXII, luty 1926. Organ Centralnego Związku Felczerów Rz. P.

Pracownik Kupiecki—organ Związku Pracowników Kupieckich w Poznaniu № 1, 1926. rok XXI.

Pracownik Państwowy, pismo wydawane staraniem Związków skupionych w Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Zawodowych Pracowników Państwowych № 1, rok II. Treść: Redukcja płac. Stanowisko Rządu i Sejmu. Akcja C. K. P. PP. Ministrowie Zdziechowski i Ziemięcki w sprawie mnożnej urzędniczej. Szaleństwa redukcyjne. Pokrzywdzenie nauczycieli szkół średnich. Redukcje płac kolejarzy. Organizacje z poza C. K. P. o redukcjach, Stowarzyszenie Urzędników Państwowych. Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych. Z dziejów zarządzeń sanacyjnych. Z organizacyj zrzeszonych. Działalność kulturalno-oświatowa Związków Zawodowych pracowników państwowych.

Sztuka i Życie — miesięcznik artystyczno-literacki, ilustrowany, wydawany staraniem Komisji Międzyzwiązkowej Kulturalno-Artystycznej (K. M. K. A.) Treść — H. Raabe — Stefan Żeromski, K. Irzykowski — Żeromski, jako pisarz społeczny, L. Pomirowski—Pamięci Wł. St. Reymonta. Z. Badowski — W pracowni Henryka Grombeckiego (4 ilustracje). R. Tomczak, Zadania Nauczycielstwa w dziedzinie popularyzacji sztuki. R. Minkiewicz — Wolna Fregata. J. J. Wołoszynowski — Idea Teatru Powszechnego (ilustr.). S. Garlicki — Jak pracuje T. U. R. w Warszawie (3 ilustr.) — Głosy Prasy o „Sztuce i Życiu". S. Kazuro — Strzyga. Pismo to poświęcone sztuce i przeznaczone dla szerokich sfer pracujących umysłowo i fizycznie, winno spotkać się zarówno ze względu na swój cel, jak i wysoką wartość, z jaknajszerszem poparciem i dotrzeć do każdej rodziny pracowniczej, krzewiąc zamiłowanie do sztuki i zwracając myśl ludzką, w dzisiejszych czasach tak przedewszystkiem zaobsorbowaną troskami codziennego bytowania, do zagadnień kultury i piękna.

Robotniczy Przegląd Gospodarczy, Miesięcznik wydawany przez Komisję Centralną Związków Zawodowych w Polsce, poświęcony politycę gospodarczej proletarjatu. № 1 rok III — styczeń 1926 r. Treść: Artykuły: Trzecia próba sanacji — Z. Zaremba, Znaczenie gospodarcze samorządu miejskiego T. Teoplitz, Lewiatan o nowelizacji ustawy o Kasach Chorych — A. Krieger. W sprawie polskiej polityki emigracyjnej — A. Zdanowski. Przeglądy: Życie gospodarcze, Sprawy organizacyjne, Z ruchu zawodowego w Polsce, zagranicą. Płace i zarobki, Organizacja Pracy, Z ruchu spółdzielczego, Ubezpieczenia społeczne, Sprawy emigracyjne.

№ 2 luty 1926 r. Treść — Artykuły: Ostatni rok walki Związków — A. Zdanowski, Bilans naprawy Rzeczypospolitej — S. Lewicki, Nowa ustawa o reformie rolnej—M. Nowicki, Lewiatan o nowelizacji ustawy o Kasach Chorych—A. Krieger, Przeglądy.

Pracownik umysłowy Organ Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych Z. Z. P. № 2 r. 7, Katowice, 1 lutego 1926 r.

Od Administracji.

Warunki prenumeraty:

	w kraju	zagranicą
rocznie	6 zł.	8 zł.
półrocznie	3 „	4 „
kwartalnie	1.50	2 „
miesięcznie	—.50	—.70

Rady Okręgowe, poszczególne Związki Zawodowe, Oddziały Związków przy zaprenumerowaniu większej ilości egzemplarzy otrzymują rabat:

od 50 do 100	egz.	— 10%	rabatu
„ 100 „ 500	„	— 20%	„
„ 500 „ 1000	„	— 30%	„
„ 1000 „ 2000	„	— 40%	„
ponad 2000 „	„	— 50%	„

Prenumeratę prosimy przekazywać na rachunek Centralnej Organizacji Z.Z.P.U., Warszawa, ul. Sienna 16 za pośrednictwem konta **„Spółdzielczego Banku Społecznego" w P. K. O. Nr. 8022.**

Ponadto Prenumeratę „Biuletynu" przyjmują urzędy i agencje pocztowe.

CENA OGŁOSZEŃ: jedna strona — 100 zł., pół strony — 55 zł., ćwierć strony 30 zł.

Komisja Redakcyjna: Dabulewicz Sławomir, Kościński Wiktor, dr. Raabe Henryk.

Sekretariat Centralnej Organizacji Z. Z. P. U. mieści się w gmachu Związku Zawodowego Pracowników Handlowych, Przemysłowych i Biurowych przy ul. Siennej Nr. 16. Tel. 7-10. Sekretarjat czynny w godzinach od 9—3, godziny przyjęć od g. 12—1 pp.

Redaktor: **Sławomir Dabulewicz.** Wydawca: **Centralna Organizacja Zw. Zaw. Prac. Umysł.**

Zakłady Graficzne „DRUKARZ", Leszno 53, telefon 93-49.